

KANCELARIA SENATU

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI

Warszawa, dnia 8 listopada 2018 r.

BADK.DPK.133.96.2018 WW

P9-60/18	Data wpływu petycji 1 października 2018 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 8 listopada 2018 r.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

TEMAT

UTWORZENIE WOJEWÓDZTWA CZĘSTOCHOWSKIEGO

WNOSZACY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, w celu utworzenia województwa częstochowskiego.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Przedmiotem petycji jest postulat utworzenia województwa częstochowskiego. W uzasadnieniu autor petycji podnosi, że przywrócenie na mapie Polski województwa częstochowskiego „było jedną z obietnic w kampanii parlamentarnej w 2015 r.”

Według autora petycji, „utworzenie województwa częstochowskiego dopiero po przyszłych wyborach parlamentarnych doprowadzi do sytuacji, w której województwo częstochowskie będzie pozbawione środków z nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027”.

Autor petycji proponuje, aby nowy podział administracyjny kraju został wprowadzony od 1 stycznia 2019 r.

STAN PRAWNY:

Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 15 stanowi, że ustrój terytorialny Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia decentralizację władzy publicznej. Zasadniczy podział terytorialny państwa uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze lub kulturowe i zapewniający jednostkom terytorialnym zdolność wykonywania zadań publicznych określa ustawa.

Na mocy art. 16 ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową. Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

Konstytucja w art. 164 stanowi, że podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina. Inne jednostki samorządu regionalnego albo lokalnego i regionalnego określa ustawa. Gmina wykonuje wszystkie zadania samorządu terytorialnego nie zastrzeżone dla innych jednostek samorządowych. Jednostki samorządu terytorialnego mają osobowość prawną (art. 165). Przysługują im prawo własności i inne prawa majątkowe. Samodzielność jednostek samorządu terytorialnego podlega ochronie sądowej.

Ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96, poz. 603 ze zm.) od 1 stycznia 1999 r. wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa. Jednostkami tego podziału są: gminy, powiaty i województwa.

Utworzonych zostało 16 województw, są to województwa: dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie.

Wykaz gmin, wchodzących od 1 stycznia 1999 r. w skład województw, określa załącznik do ustawy. Prezes Rady Ministrów ogłasza, w drodze obwieszczenia, wykaz gmin i powiatów wchodzących w skład województw, uwzględniając nazwy i siedziby władz jednostek samorządu terytorialnego, aktualizując wykaz w przypadku dokonania zmian granic, nazw i siedzib władz lub utworzenia albo zniesienia jednostek.

Rada Ministrów, w drodze rozporządzeń, dokonuje zmian granic województw związanych z tworzeniem, łączeniem, dzieleniem lub znoszeniem powiatów po zasięgnięciu opinii organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, których zmiany dotyczą. Przy dokonywaniu zmian granic województw należy dążyć do poprawienia warunków wykonywania zadań publicznych o charakterze wojewódzkim oraz zachowania regionalnych więzi społecznych, gospodarczych i kulturowych.

PRACE LEGISLACYJNE:

W Sejmie 25 lipca 2018 r. złożono tożsamą petycję BKSP-145-380/18. Komisja do Spraw Petycji 3 października 2018 r. rozpatrzyła petycję i nie uwzględniła żądania będącego przedmiotem petycji.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

W Sejmie 24 maja 2016 r. powstał Parlamentarny Zespół ds. utworzenia województwa częstochowskiego. Celem Zespołu jest inicjowanie i wspieranie wszelakich prac studyjnych, naukowych, konsultacyjnych, badawczych i popularyzatorskich w dziele utworzenia województwa częstochowskiego oraz wysuwanie inicjatyw własnych Zespołu.

Zapytanie nr 6461 do prezesa Rady Ministrów w sprawie wsparcia premiera Mateusza Morawieckiego dla powołania województwa częstochowskiego. W odpowiedzi z 5 lutego 2018 r. sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, poinformował, że nie są aktualnie prowadzone prace dotyczące zmian w podziale terytorialnym stopnia wojewódzkiego. Nie oznacza to, że kwestia powołania nowych jednostek samorządu terytorialnego na poziomie wojewódzkim pozostaje zamknięta.

Sekretarz stanu stwierdził, że przedstawiciele rządu wielokrotnie podkreślali, iż najistotniejszym warunkiem wprowadzenia ewentualnych korekt w zasadniczym podziale terytorialnym państwa jest ich akceptacja społeczna. Kluczową rolę w przedmiotowej sprawie będą zatem odgrywać szerokie konsultacje społeczne. Wiąże się to z koniecznością szczegółowego określenia przez ministerstwo formy oraz zakresu wspomnianych konsultacji, a także zabezpieczeniem stosownych środków finansowych.

INFORMACJE DODATKOWE:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w art. 1 ust. 1 stanowi, że mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową. Zgodnie z art. 3 o ustroju gminy stanowi jej statut. Projekt statutu powyżej 300 000 mieszkańców podlega uzgodnieniu z Prezesem Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej. W sprawach spornych rozstrzyga Rada Ministrów. W myśl art. 6 do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, rozstrzyganie w sprawach, o których mowa wyżej, należy do gminy.

2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym w art. 2 stanowi, że powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Ma osobowość prawną, jego samodzielność podlega ochronie sądowej. O ustroju powiatu stanowi jego statut.

Zgodnie z art. 3 ust. 1-2 Rada Ministrów, w rozporządzeniu tworzy, łączy, dzieli i znosi powiaty i ustala ich granice oraz ustala i zmienia nazwy powiatów oraz ich siedziby. Rozporządzenie, wskazane wyżej, może być wydane także na wniosek zainteresowanej rady powiatu, rady miasta na prawach powiatu lub rady gminy.

3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa w art. 2 stanowi, że organy samorządu województwa działają na podstawie i w granicach określonych przez ustawy. Do zakresu działania samorządu województwa należy wykonywanie zadań publicznych o charakterze wojewódzkim, niezastrzeżonych ustawami na rzecz organów administracji rządowej. W myśl art. 4 ust. 1 zakres działania samorządu województwa nie narusza samodzielności powiatu i gminy.

OPRACOWAŁA

Wanda Wójtowicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz